

Å hoppe på ski

Tidlig krøkes den som....

Da jeg våknet i morges, tok jeg en titt ut av vindusruta på soverommet og så at det hadde snødd en god del i løpet av natta. Det lå med andre ord an til at det ble snømåking på pensjonisten. Etter å ha inntatt frokost sammen med de yrkesaktive og pusset tenner og stelt meg litt, kledde jeg på meg turklærne og gikk ut og måket oppkjørselen mens jeg ventet på å følge ho mor til jobben. Som vanlig hadde vi en fin promenade og etter endt morgentur havnet jeg på sofaen en times tid. Der lå jeg i full strekk til 18 i stil.

Pensjonisten har i sine yngre dager hoppet 24 meter på ski. Det er litt i underkant av en tidel av verdensrekorden. Hoppet ble utført i skolebakken på Langstrand og svevet fant sted midt på 1960 tallet. I likhet med barn av i dag, hadde vi våre favoritter i hoppbakken. På denne tiden var det Torbjørn Yggeseth, Arnfinn Bergmann og Toralf Engan som var de store idolene.

Jeg var ikke forventet med å ha «up to date»-skiutstyr. De første skiene mine hadde far min laget. Av bjørkeplanker høvlet han til skiene og ved hjelp av et ovnsrør, vann og varme bøyde han til skitupp. Tuppene hadde en tendens til å flate ut så de måtte igjennom samme prosedyre flere ganger i løpet av en vintersesong. For at skiene ikke skulle trekke vann, ble de lakkert oventil mens skisålen ble tjærebredd. På sommeren kunne man se ski stå oppreist mot fjøsveggene med tjærebredd såle vendt mot sola. Det gjaldt å få skisålene til å trekke til seg riktig godt med tjære slik at sålene ble mettet for å hindre fuktighet i å trenge inn. Slurv med sålebehandling førte til ubrukelige ski med store snøklumper under skiene, når det var tøvær på vinterstid. De tjærebredde skiene hadde ikke spesielt god glid. For å få fart på skiene brukte vi stearinlys som skismurning. Hele sålen, unntatt festesonen under foten, ble nøysommelig smurt med stearinlys, eller «talgelys» som vi kalte det. Etter hvert ble det utviklet en vokstype som hette parafinvoks, men den kostet penger og det var det lite av, så talgelyset holdt lenge stand som skismurning.

Skibindingene var heller ikke av det moderne slaget. Vi brukte en type binding som ble skrudd fast i skia med fire skruer. De var laget av metall og hadde ei skive som

var justerbar som selve ørene ble festet til. Bindingene ble tilpasset skisko med jernbeslag på sålen på skotuppens sider, og skoene ble festet til skia ved ei lærreim som hadde påmontert strammemekaniske.

Det var et par sko som ble brukt uavhengig av skitype og det var storskoan (beksømstøvler). De var laget av kraftig lær og nådde over anklene. Sålen var stiv og den var som sagt jernbeslått foran. Skoene var tunge og lite egnet til å gå på tur i. For å hindre vanninntrenging, ble skoene smurt inn med vaselin eller skokrem. Hvis man brukte skokrem måtte man pusse skoene skinnende blanke for å få dem vanntette.

Det fantes både langrennsski, hopp ski og slalåmski, men sønner og døtre til fiskerbøndene, hadde ikke råd til å kjøpe ski tilpasset ulike aktiviteter. Vi brukte derfor kombinasjons-ski som kunne brukes til alle formål. Skiene var en mellomting mellom hopp – og langrennsski. Dagens fjellski kan minne litt om disse skiene, men treskiene var nok en del bredere og de hadde ikke stålkanter.

På vinteren hadde vi stor glede av å gå på ski. Vi satte utfor de bratteste bakker, hoppet på ski og lagde oss løyper der det var om å gjøre å slå de andre på fart. Ingen av oss hadde klokke, så det var ofte vanskelig å avgjøre hvem som var den raskeste i skisporet. Men den skiaktiviteten vi likte aller best var skihopping.

Bakkerekorden i skolebakken var 26 meter og det var med fall. Det var ikke mulig å stå på denne lengden fordi bakken egentlig sluttet ved ca. 24 meter. Å lande på sletta medførte at trykket i landingen ble så stort at det var umulig å utføre stående hopp når lenga passerte 24 meter.

Broren min, som var 4 år eldre enn meg, hadde vært så heldig og fått kjøpski av typen Splittkein i julegave og misunnelsen raste i kroppen min. Jeg maste om å få prøve dem, men det kom ikke på tale. En gang han var på bytur sammen med storebroren våres så jeg mitt snitt til å tyvlåne skiene. Jeg hadde en god del mindre storsko enn han og plundret fælt før jeg fikk festet skoene. Skiene gled lett i snøen og etter en stund var det akkurat som skiene tilhørte meg. Jeg ble stadig dristigere og det bar etter hvert til skolebakken. Først så jeg på, mens de store guttene hoppet, men til slutt ble fristelsen for stor. Jeg måtte prøve skiene i hoppbakken. Det gikk fint. Skiene var litt for lange for meg, men jeg følte at de bar godt i lufta og at jeg hoppet lengre med dem enn med mine egne hjemmesnekrede ski. Her lå det med andre ord an til å sette personlig rekord. Husker ikke helt, men tror at rekorden min var på omtrent 12 meter, for jeg var ikke gamle karen. Jeg gikk så langt opp i tilløpet som jeg turte, for jeg måtte ha god fart for å sette ny rekord. Da jeg nærmet meg hoppet var farta i største laget, men jeg måtte jo bare la det stå til. Luftferden var ikke så veldig lang, men tror nok at det ble ny pers. Lengden på hoppet ble av forståelige grunner aldri målt for hoppet viste seg å bli skjebnesvangert for meg. Like etter landingen fikk jeg overbalanse og stupte forover. Jeg rullet nedover bakken med skiene på og plutselig hørte jeg det knakk. Jeg hadde brekt skia til broren min. Tankene raste gjennom hodet mitt. Hva skulle jeg gjøre. Min første tanke var å rømme, men det kunne jeg jo ikke gjøre. Jeg måtte jo gå hjem og fortelle hva som hadde hendt.

På hjemturen, med ei brekt ski og dårlig samvittighet, begynte jeg og hulke og tårene rant. Hva ville mamma og pappa si. Det å brette ei ski var en alvorlig sak, men å ha tyvlånt nyskian til broren min og så brette tuppen på den ene av dem, var utilgivelig. Det fantes ikke tilgivelse for ei så stor synd. Nærmere hjemmet jeg kom, jo mer hulket jeg og da jeg kom inn i gangen hjemme strigråt jeg. Mamma og pappa ble engstelig da de så meg og de spurte hva som hadde hendt. De trodde at jeg var

alvorlig skadet og de ble lettet da de fikk høre at det bare var ei ski som var blitt brekt. Jeg var en angrende synder og jeg fikk tilgivelse for det jeg hadde gjort. I god kristen ånd, ble jeg tilgitt min synd med formaning om aldri mer å bruke andres eiendeler uten lov. Broren min hadde litt vanskeligere for å tilgi meg. Men lovnad om nye ski roet han etter hvert ned. Det hører med til historien at skiene ble lappet og jeg ble den lykkelige arvingen av dem da broren min fikk nyskiene sine.